

slutter. Dette er jo hans Stilling lige overfor ethvert Spørgsmaal, som vi i de senere Aar have behandlet. Det ærede Medlem tilligemed det ærede Medlem for Frederiksværk (P. C. Olsen) leve af overvundne Standpunkter, ikke blot paa overvundne Standpunkter, men ogsaa af overvundne Standpunkter, saaledes fortaar jeg deres Udtalelser ved enhver Leilighed. Jeg vilde ønske, at vi i Stedet for at gaa tilbage 3, 4, 5 ja til 14 og 15 Aar, saaledes som vi ogsaa hørte det ærede Medlem for Frederiksværk gjøre, vilde kaste Dinene en Menneftaalder frem, naar vi betragte dette Lovforslag; thi vi maa vel huske paa, at det ikke er et Forslag, som er færdigt idag og kan udføres i Morgen, eller som maatte om 10 Aar skulde kunne revideres, thi i saa Fald kunde man lettere finde sig i, om vi ikke fik Lovforslaget i alle Punkter, saaledes som vi nu ønske det, og saa kunde vi snarere gjøre yderligere Indrømmelser, end hvad der allerede fra Flertallets Side er sket; men det nu foreliggende Forslag kræver en Menneftaalder for at gennemføres, og derfor har det aabenbart meget Mindre at sige, om vi nu skulde vente 1 Aar eller 2 endnu, eller om vi vente Dyrhøsttiden med, naar vi have ventet saalænge, hellere dette end at komme til en Afgjærelse, der ikke kan tilfredsstille for Diebliffet, end sige da for den lange Varrætte, der kræves, inden Gjennemførelsen kan finde Sted. Efter min Overbevisning har Thinget ved at vedtage det foreliggende Lovforslag i høt Grad viist Imødekommen mod Interesser, som Modstanderne af denne Afgjærelse ville have frem gennem Reformen i denne Sag. Der er unegtelig overordentlig mange Bestemmelser, der knytte sig nøie til Indholdet af dette Lovforslag, men som Flertallet har maattet udelade, skjøndt de efter deres Natur og efter Sagens funde Sammenhæng burde have været med. Jeg skal her, inden Lovforslaget forlader os, nævne en Række, som tidligere er fremkommet. Det kan ikke skønnes at være rigtigt og gavnligt for de kirkelige Forhold, at man antager Præster og lader dem sidde paa fast Løn, som de beholde ubestaaende uden Hensyn til, om deres Menighed indskrumpes saaledes, at de saa godt som ingen videre Menighed have. Det er min Overbevisning, at det er hensigtsmæssigt for den Tjeneste, Præsterne udsøve for deres Løn — det gjælder dem og det gjælder Lærerne — at, naar vi skulde holde en fast Stof af den Slags Folk, og de skulde lønnes af Staten, der da kun bestjæres dem en vis, fast Løn, medens den øvrige er flydende og afpasset efter deres

Virksomhed; men dette har man væsentlig ladet falde, og saaledes er det gaaet med flere Spørgsmaal. Jeg siger derfor, at det Forslag, saaledes som det nu foreligger, er yderlig indrømmende, især naar man betænker, at det kun langsomt kan gennemføres, og at der omtrent vil medgaa 30 Aar, inden det bliver fuldstændigt gennemført. Det kan gjerne være, at det ærede Medlem fra Nafens vil have et Forslag, som Folket synes godt om; det er nu det ærede Medlems Begreb om Folket; men Anskuelsen om, hvad Folket vil, ere jo meget forskellige. Jeg tror dog ikke, at Folket vilde synes godt om at beholde Præsterne som Tienestetagere, at faae 1000 Amtsforvaltere i Landet foruden de andre 30, vi nu have. Jeg tror, at Folket er imod enhver Hindring, der er i Veien for en Ordning af Tiendeforholdene i den Retning, som Flertallet her er gaaet. Hvad nu angaar Sagens Overgang til 3die Behandling, da skal jeg følge den ærede Ordførers Anbefaling. Jeg skal ikke stemme imod Udvalgets Flertal, naar det ønsker, at vi skulde stemme for Sagens endelige Vedtagelse og Oversendelse til det andet Thing. Jeg skal ikke stemme imod Flertallet i Udvalget, men jeg stiller mig saaledes ikke med noget Haab om, at vi faae Glæde af denne Afstemning. Saa længe man har en Minister, der ikke fører Sagen herfra i Forstaaelse med dette Thing, for at han saaledes ruftet kunde komme over til det andet Thing, kan Sagen efter min Opfattelse ikke føres til Ende. Men da det netop er dette, der er Tilfældet, da man ved denne Forhandling aldeles ingen Forstaaelse har naaet med den ærede Minister, men snarere den samme Kløft er bevaret og en Række af Misforstaaelser er kommen til, efter hvad man hører af den ærede Ministers Sagførere her i Thinget, jeg mener de Medlemmer, der staa paa den ærede Ministers Side, kan jeg ikke skønne, at vi ville gjøre Sagen nogen væsentlig Gavn ved under saadanne Forhold at føre Sagen videre. Jeg nævner ikke noget Haab om, at det skal føre til nogen heldig Ordning at lade Lovforslaget gaa videre, men, som sagt, jeg skal i saa Henseende ikke skille mig fra, hvad den ærede Ordfører har udtalt i denne Retning.

P. C. Olsen: Jeg troede, at, da den ærede Ordfører vilde omtale den ærede Ministers Uttringer, vilde han have citeret dem rigtigt, men han udelod et Ord, som jeg gjorde opmærksom paa, nemlig at Ministeren indtog „i alt Væsentligt“ det samme Standpunkt, og det er